

Dil ve İletişim Bağlamında İnsan (1)

Dillerin tarihi neredeyse dinlerin tarihi kadar eski ve hâlâ nasıl oluştuğu konusunda onlarca tartışma ve kuram gündemdedir. Öyle ki, kimi zaman dilin tarihinden bahsederken net bir tarih söylemek neredeyse mümkün değildir. Ancak bilinen tek gerçek bu tarihin insanoğlunun tarihi kadar eski olduğudur. Tarihte ilk insanların dil olmadan nasıl iletişim kurdukları çeşitli yazılarda ve tarih kitaplarında belirtilmekte olup, insanoğlunu iletişim kurabilmek için büyük bir çaba içinde olduğu hepimizce bilinmektedir. Bu itibarla dil ve insan bir bütünün ayrılmaz iki yarısıdır.

Dil, insanoğluna Allah'ın en büyük lütuflarından biridir denilebilir. Şöyle ki Peygamber Efendimiz (s.a.v.) dil ve insanı: "İnsanlar dilinin altında gizlidir." Buyurarak dil ve

insan ilişkisini en güzel biçimde tarif etmiştir. Çünkü dil düşüncelerimizi söze dönüştüren ve bir anlamda kendimizi anlatan en güzel unsurdur. Kültürümüzde de "Baş dil ile tartılır" denilerek insan neyi nasıl ve ne şekilde söylese ve hangi üslubu kullanırsa o dur denilmek istenmektedir. O halde dil ve insan ayrılmaz ve birbirini tamamlayan değil, biri olmazsa diğerinin hiçbir değerinin olmadığı ikilidir denilebilir. Ancak bir husus öne çıkmaktadır. İnsanın dili nasıl kurabildiği ve iletişim bağlamında dilin ne denli önemli olduğudur. İşte biz dil ve iletişim bağlamında insan başlığını koyduğumuz bu yazımızda öncelikle dili birçok yönüyle ele alacağız.

Dil, insan insana iletişimde asıl vazgeçemeyeceğimiz bir organımız ve yeteneğimizdir. Kişiliğimizi, kültürümüzü, duygu ve düşüncelerimizi, sevinç ve kederlerimizi, hatta öfke ve istemesek de küfür içeren söylemlerimizi hep dil ile seslendiriyor ve kendimizi böyle ifade ediyoruz. Ancak, acaba dilimizi kullanırken onu nasıl kullanmamız gerektiği hususunda ne denli çaba sarf ettiğimiz doğrusu ele alınması gerek çok önemli bir husustur. Birçoğumuzun günlük yaşam koşulları içinde kiminle iletişim kurduğumuza bağlı olarak zaman zaman bunu da dikkate almadan dili hoyratça kullandığımızı söyleyebiliriz.

Dilin iletişim bağlamında her boyutta kullanımı belli bir özeni, itina ve dikkati göstermemizi gerektirmektedir. Çünkü biz ne söylersek onunla tartılır ve değerlendiriliriz. Bu nedenle, kullandığımız üslup, sözcük seçimi, hitap şeklimiz, karşımızdaki muhatabımıza duyduğumuz saygı ve sevgiyi göstermek ve anlatmak için hepsi önemli birer unsurdur. Hiç birini diğerine tercih edemeyiz çünkü dil bir bütündür ve söz ağızdan çıkmadan önce, yaygın tabir ile kırk boğumdan geçmelidir. Öte yandan hiç konuşmamak, susmak her zaman ikrar yani tasdik, kabul etmek anlamına gelmiyor. Çünkü dil insanın kendisini en güzel biçimde anlatabildiği yegâne olağanüstü bir unsurdur ve çok iyi kullanılması gerekmektedir, zira iki tarafı keskin kılıca benzer.

12 Şubat 2013, Bişkek

